

POSTANOWIENIE

Dnia 2 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa Z.N.

przeciwko N. Spółce z o.o. z siedzibą w W.

o ustalenie istnienia stosunku pracy i wydanie świadectwa pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 sierpnia 2017 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 2 czerwca 2016 r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 2 czerwca 2016 r. oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w B. z 6 października 2015 r. uwzględniającego roszczenie powódki o ustalenie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, oraz zobowiązującego pozwaną do wydania powódce świadectwa pracy.

Pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w całości. Zarzucono naruszenie prawa materialnego, to jest: (-) art. 22 § 1 k.p. poprzez jego błędne zastosowanie w związku z uznaniem, że brak obowiązku osobistego świadczenia pracy nie wyklucza zakwalifikowania łączącej powódkę i pozwaną umowy jako umowy o pracę; (-) art. 22 § 1 k.p. w zw. z art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez jego błędne zastosowanie w związku z uznaniem, że zgodny zamiar stron co do zawarcia umowy zlecenia nie ma wpływu na charakter łączącej strony umowy; (-) art. 22 § 1 k.p. poprzez jego błędne zastosowanie w związku z

uznaniem, że brak typowych uprawnień pracowniczych przysługujących pracownikom u pozwanej (urlop wypoczynkowy, zasiłek chorobowy, talony na święta, premie) nie ma wpływu na ocenę łączącego strony stosunku prawnego.

Skarżąca wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazała na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Uzasadniała to tym, że Sąd Okręgowy dopuścił się błędów mających jaskrawy charakter, ponieważ uznał za niemające znaczenia w stanie faktycznym sprawy podstawowe cechy służące odróżnieniu umowy o pracę od umowy o charakterze cywilnoprawnym – to jest obowiązek osobistego świadczenia pracy, wolę stron oraz szczególne uprawnienia (np. urlop wypoczynkowy czy zasiłek chorobowy).

Powódka, w piśmie zatytułowanym odpowiedź na skargę kasacyjną, wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a także o zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opiera na twierdzeniu o jej oczywistej zasadności.

Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga nie tylko powołania się przez skarżącego na tę okoliczność, ale wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego kwalifikowanej postaci (oczywistości), widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez wnikania w szczegóły sprawy; przy czym spełnienie tej przesłanki możliwe jest wyłącznie przy tak ewidentnym naruszeniu prawa, którego stwierdzenie nie wymaga dokonywania

pogłębionej analizy prawnej lub prawniczej (por. przykładowo postanowienia SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572; z 22 marca 2012 r., I PK 201/11, LEX nr 1214543; z 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619).

Skarżąca nie wykazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna. Argumentacja wniosku sprowadza się do fragmentarycznego odwołania do uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w sytuacji gdy punktem wyjścia dla oceny ewentualnego rażącego naruszenia art. 22 § 1 k.p. jest uwzględnienie metody typologicznej, stosowanej dla rozróżnienia charakteru prawnego zatrudnienia, a polegającej na rozpoznaniu i wskazaniu cech przeważających i dominujących (por. przykładowo wyrok SN z 13 kwietnia 2016 r., II PK 81/15, LEX nr 2026397 oraz powołane tam orzecznictwo; czy postanowienie SN z 18 stycznia 2012 r., II PK 239/11, LEX nr 1215617). Odnosząc się bardziej szczegółowo do twierdzeń skarżącej. Po pierwsze, Sąd Okręgowy ustalił, że przypadek zastąpienia powódki przez jej córkę nie wynikał z łączącej strony umowy, odpowiednio, że sytuacja ta nie była akceptowana przez przełożonych. Ustaleniami tymi Sąd Najwyższy jest związany na etapie przedsądu (wniosek wynikający z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Przy takich ustaleniach faktycznych jednorazowe przysłania przez powódkę w zastępstwie córki nie świadczyło o braku obowiązku osobistego świadczenia pracy przez powódkę na rzecz pozwanej. Po drugie, należy podkreślić, że decydujące znaczenie w procesie rozróżniania charakteru stosunku prawnego łączącego strony ma sposób wykonywania umowy, a w szczególności realizowanie przez kontrahentów - nawet wbrew postanowieniom umownym - tych cech, które charakteryzują umowę o pracę (por. przykładowo postanowienie SN z 13 listopada 2008 r., II UK 209/08, LEX nr 737398). Zaskarżony wyrok został oparty na ustaleniu, że sposób realizacji każdej z zawartych umów nazwanych „umowami zlecenia” odpowiadał cechom charakterystycznym dla stosunku pracy – sprzątaczkę wykonujące prace na podstawie umów cywilnoprawnych wykonywały prace w warunkach identycznych jak sprzątaczkę zatrudniane na podstawie stosunku pracy. Przy takich ustaleniach, trudno podzielić twierdzenie skarżącej o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ze względu na nieprzypisanie przez Sąd Okręgowy znaczenia przy kwalifikacji charakteru prawnego zatrudnienia intencjom, jakimi kierowały się strony przy zawieraniu umowy zlecenia. Przy takich ustaleniach

faktycznych, oczywistej zasadności skargi nie dowodzi również twierdzenie skarżącej o wadliwym przyjęciu przez Sąd, że dla oceny łączącego strony stosunku prawnego nie ma znaczenia brak typowych uprawnień pracowniczych (tj. urlop wypoczynkowy, zasiłek chorobowy, talony na święta, premie).

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Odnosząc się z kolei do wniosku powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, należy wskazać, że do odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powódki powinien dołączyć dowód doręczenia odpisu tego pisma albo dowód jego wysłania przesyłką poleconą pełnomocnikowi skarżącej (art. 132 § 1 k.p.c. oraz wnioskowanie *a contrario* z art. 132 § 1¹ k.p.c. - w brzmieniu przed 8 września 2016 r.). Tymczasem w tej sprawie odpis odpowiedzi na skargę kasacyjną został doręczony drugiej stronie przez Sąd Okręgowy. Skoro odpowiedź na skargę kasacyjną powinna zostać z tej przyczyny zwrócona, to tym bardziej nie jest możliwe uwzględnienie zawartego tam wniosku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.